

83. *Obj. II. cont. Concl. 4^{am}.* S. Scriptura negat inesse vim martyrio justificandi citra actum charitatis; ergo. *Prob. Ant. 1°.* 1. ad Cor. 13. ait Apostolus: *Si tradidero corpus meum, ita ut ardeam: charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest; ergo.* 2°. Joan. 15. Christus ipsemet inquit: *Majorem hac dilectionem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis; ergo necessario martyrium ex charitate procedere debet.*

R. *N. Ant. Ad prob. 1^{am}.* R. 1°. ad litteram. Si charitatem non habuero, hoc est, actum virtutis illius theologicæ N. charitatem proximi *subd.* hæc, non habuero, sumendo negative N. contrarie, ut sensus sit: si proximum oderim, vel schismata et dissensiones foveam, nihil mihi proderit, quidquid pro Christo patiar C. Talibus enim, nisi hæc delicta pœnitentia, quæ saltem sit attritio, retractent, revera nihil proderit martyrium. Hæc expositio est ad mentem et scopum Apostoli, reprehendentis Corinthios ob dissensiones inter eosdem et schismata.

R. 2°. Permisso etiam gratis, sermonem eo loci de vera charitate esse, explico cum D. Si charitatem præcise *actualem* non habuero N. alioquin enim si existens in gratia ex solius motivo religionis, vel etiam ex gehennæ metu se potius pateretur comburi vivum, quam idolo thus adoleret, hoc ipsum nihil prodesset, quod perspicue falsum est: charitatem vel *actua-*lem, vel *habitua-*lem, quamque vel supponat, vel saltem causet, posita etiam sola attritione, cum qua martyrium ex attrito facit contritum C. Posita requisita dispositione martyrium ipsum causat charitatem habitualem, unde hanc in martyre non præsupponit necessario. Quod si vero ex defectu dispositionis hanc charitatem habitualem nequidem causaret, tunc nec fides, nec contestatio fidei per mortem quidquam prodesset.

Ad prob. 2^{am}. R. *N. Cons.* Non enim hoc loco Christus aut docet, aut supponit, martyrium ex essentia sua debere imperari a charitate; sed sensus juxta verba, ut jacent, est: inter actus externos nullus est, quo quis magis testetur suum erga alterum amorem, quam si pro eo vitam ponat. Ex quo non sequitur, quod acceptatio mortis in martyre imperari necessario a charitate debeat; etsi plerumque ex motivo dilectionis procedere soleat, præsertim si mors subeat pro homine, quia respectu hominis non facile dabitur motivum aliud impellens ad actum tam difficilem; at respectu Dei, vel Christi impellere motiva alia possunt, puta Religionis et similia.

Si porro *dicas*: Christus Matth. 10. de martyrio loquens non obscure exigit, ut procedat ex charitatis imperio, cum dicat: *Qui perdiderit animam suam propter me; illæ enim particule charitatem sonant.*

R. *N. Ass.* et *rationem*; sed potius causalitatem illatæ mortis a tyranno, scilicet ex odio Christi et Evangelii, denotant, ut colligitur ex Marc. 8. 35. ubi additur: *et propter Evangelium.* Præterea verba illa Patres de parvulis æque ac adultis intelligunt; nec est ratio, cur ad hos solos restringantur. Igitur causam illatæ mortis significant; nempe ex odio Christi et Evangelii ex parte tyranni mortem inferentis; ex parte martyris vero, si adultus sit, intentionem, vel voluntatem confitendi ipsa morte Christum ejusque fidem.

84. *Obj. III.* Ex SS. Patribus. 1°. S. CYPRIANUS epist. 54. n. 4. *Nec quisquam dicat: qui martyrium tollit, sanguine suo baptizatur, nec pax illi ab episcopo*

necessaria est, habituro gloriæ suæ pacem; ergo S. Pater censet, martyrium solum ad salutem non sufficere.

2°. S. AUGUSTINUS L. 3. de Bapt. contra Donatist. cap. 16. docet, martyrium sine charitate nec esse martyrium, nec prodesse.

3°. S. THOMAS 3. p. q. 66. a. 12. ad 2. *Effusio*, inquit, *sanguinis non habet rationem baptismi, si sit sine charitate: ex quo patet, quod baptismus sanguinis includit baptismum flaminis, et non e converso; ergo.*

Ad 1^{am}. R. *D. Cons.* S. Pater censet, non sufficere martyrium iis, qui baptismum negligentia gravi culpabilique omittebant C. aliis N. Qui baptismum recipere potest, eum tamen negligit martyrii quod sperat intuitu, peccat, gravissimam Christi legem velut contemnens, nullumque, nisi hanc ipsam negligentiam ante martyrium pœnitentia eluat, ex martyrio fructum consequitur. Sed aliud est de aliis, qui recipere ante martyrium baptismum nequeunt; eorum enim, ait CYPRIAN. ipse epist. 58., *peccata omnia passione purgantur.*

Ad 2^{am}. R. *Explico*: Per charitatem hic intelligendo actum, quo Deus super omnia diligitur N. charitatem, qua quis conjungitur cum vera Christi Ecclesia C. Vult, martyrium non prodesse illis, qui se ab Ecclesia separant, ejus unitatem seindunt, ut hæretici et schismatici, quales erant Donatistæ, quos immerito ait provocare ad suos martyres, ut probent, penes se esse Ecclesiam, cum ipsi se ab Ecclesiæ separarint unitate, a qua scissi non possint esse martyres.

Ad 3^{am}. R. *Explico*: Non habet rationem martyrii sine charitate prævia N. saltem concomitante, sive cum tali dispositione, ad quam sequatur gratia vel charitas causata a martyrio C. Nam, inquit idem, Quod l. 4. a. 12., posse reperiri martyrium sine charitatis imperio; et in 4. Dist. 4. q. 3. a. 3. *Baptismus sanguinis non habet hoc* (quod liberet ab omni culpa et pœna), *tantum ex opere operantis, sed hoc habet ex imitatione passionis Christi.*

Cæterum, non obstantibus hucusque disputatis, in praxi tenetur peccator afficiendus martyrio, confiteri, si possit, aut saltem elicere contritionem perfectam, quantum potest, et ad minus existimatam; tum quia in articulo mortis tenetur homo ad actum dilectionis perfectæ ex præcepto charitatis erga Deum, tum ex præcepto charitatis erga se ipsum; cum sic quilibet obligetur pro mortis tempore ad salutis media, quæ habent securiora, ne secus se exponat salutis discrimini; si enim vera sit sententia negans, inesse vim justificandi martyrio sine charitate, non liberabit eum sententiæ affirmantis probabilitas, neque bona ipsius fides. Unde dictum in *Concl. loquendo per se, et speculative.*

ARTICULUS IV.

AN EX LEGE ALIQUA ORDINARIA, VEL CLEMENTIA ALIQUA SPECIALI SUPPLEAT DEUS DEFECTUM BAPTISMI IN PARVULIS OB PARENTUM VOTA, VEL FIDEM?

85. *Dico.* De facto, sive in præsentia providentia Deus nec ex lege aliqua ordinaria, nec ex peculiari clementia ob parentum vota, vel fidem, in parvulis supplere defectum baptismi, secluso martyrio, dici potest. Contra antiquiores quosdam Theologos.

Prob. I. Ex una enim parte et ex Scriptura sacra, et ex traditione certum est, Deum legem tulisse universalem, neminem, secluso martyrio, salvatum iri sine baptismo, juxta illud Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, etc.*; ex altera vero parte nec ex Scriptura sacra nec traditione, nec auctoritate, nec ratione potest prudenter colligi, Deum sive ex lege aliqua ordinaria, sive clementia peculiari supplere in parvulis ob parentum fidem aut preces baptismi defectum; ergo nec asseri istud debet. Sicut generaliter in rebus, quæ a divino liberoque pendent arbitrio, nihil est sine positivo fundamento asserendum positive.

Nec dicas: Sententia illa Christi Joan. 3. ut generalis videtur, tamen restringi eam debere, aliunde tenemus, et patet ex dictis de baptismo fluminis et sanguinis; ergo et sic restringi potest per legem Dei, vel singularem clementiam salvandi ejusmodi parvulos; nam

R. Non tenet hæc consequentia; si quidem prioris restrictionis fundamentum Christus ipse suppeditat, qui legem tulit Joan. 3. ut constat ex Articulis præcedentibus, praxi sensuque Ecclesiæ; at fundamentum prorsus nullum pro restrictione altera usquam reperire est. Quin contrarium colligitur ex Patribus et Ecclesiæ praxi. Nam

86. *Prob. II.* S. AUGUSTINUS L. 2. contr. duas epist. Pelag. c. 6. n. 11. quod subinde piæ matris parvulus ad baptismum non perveniat, dum contra baptismi gratiam accipit proles immundissimæ matris, in occulta Dei judicia refundit: at frustra hoc, si ob piæ matris fidem, precesve baptismi defectum Deus suppleret. Idem S. Doctor L. 2. de Peccator. merit. et remiss. c. 27. n. 43. decretorie affirmat, *neminem in suo parente renasci potuisse non natum*: porro iterum id falsum esset, si ob parentum preces baptismi defectum suppleret Deus. S. PROSPER Carmin. de ingrat. c. 29. absolute enunciat: *Sanctis genitoribus ortos nullo salvari studio potuisse suorum*; ergo nec parentum oratione, nec fide. Patres passim respectu parvulorum, secluso martyrio, strictissimam asserunt baptismi necessitatem, ut secus negent, eos salutem posse consequi; recole eorum sententias supra Art. 1. de necess. Bapt., præsertim illam S. AUGUSTINI L. 3. de anima et ejus origine cap. 9. Demum contrariæ opinioni repugnat praxis sensusque Ecclesiæ, adeo sollicitæ, ne parvuli priventur salutari lavacro baptismatis; hujus vero sollicitudinis simul causam reddit AUGUSTIN. epist. 28. (al. 166. n. 21.) *Propterea cum baptizandis parvulis festinatur, et curritur, quia sine dubio creditur, aliter eos in Christo vivificari non posse, dum scilicet non instat martyrium, quod unum S. Pater excipit Art. præc.; ergo, AUGUSTINO teste, credidit Ecclesia non vivificari parvulos vel fide, vel votis parentum fidelium.*

87. *Dices 1º.* Etiam Patres videntur sentire, fidem parentum nunc quoque in Lege nova prodesse parvulis; ergo. *Prob. Ant.* Nam 1º. S. AUGUSTINUS epist. 23. (al. 98. n. 2.) ad Bonifacium, *ut possit, inquit, regenerari parvulus per officium voluntatis alienæ, cum offertur consecrandus, facit hoc unus Spiritus, ex quo regeneratur oblatus.* 2º. S. BERNARDUS epist. 77. c. 2. n. 9. *Dignum est, et ad Dei spectat benignitatem, ut, quibus fidem ætas negat propriam, gratia prodesse concedat alienam.*

R. D. A. Patres videntur sentire fidem prodesse parvulis, ut per eam

justificentur absque baptismo N. in baptismo C. Quia fides parentum facit, ut hi parvulos suos ad baptismum offerant consecrandos. Deinde S. AUG. et S. BERNARD. id solum volunt, in parvulis non requiri fidem actualem propriam, sicut in adultis; sed hanc ex benignitate Dei suppleri per fidem Ecclesiæ.

88. *Dices 2º.* In Lege naturæ et scripta poterant salvari parvuli per fidem parentum; ergo et multo magis salvari sic potuerunt in Lege nova; virtus enim fidei non est in hac imminuta.

R. N. Cons. Quod in Lege nova parvuli parentum fide justificari nequeant, non ex imminuta virtute fidei, sed inde est, quod nunc præcepto fidei additum sit præceptum baptismi, nullumque modo nisi vel per actus proprios, vel per sacramenti velit justificationis gratiam et salutem consequi. Sicut etsi præceptorum observatio sufficiat ad salutem seculari, religioso tamen necessaria simul et consiliorum evangelicorum observatio, non quia in hoc lex moralis est minoris efficacitæ, sed ratione obligationis additæ per professionem religiosam.

Si dicas: inde sequi, saltem in Lege gratiæ deteriorem factam esse conditionem parvulorum, quam fuisset olim in Lege naturæ et mosaica; in hac enim ad eorum salutem sufficit parentum fides, adjuncto quodam signo externo sensibili; nunc vero eorum salus uni baptismo adstringitur; ergo.

R. N. *illatum*, et *Prob. Cons.* Status enim alicujus, vel religionis major minorve felicitas æstimanda non est ex aliquorum duntaxat aut rei cujusdam in particulari commodo vel incommodo, sed quid communiter et universim sit magis expediens. At communiter ac respectu parvulorum universim baptismus nunc magis expediens est; 1º. Quia, licet in aliquibus casibus, sit difficilis, communiter tamen est omnibus facilis, ac religione christiana per mundum diffusa plures baptismum recipiunt; nec a fide et probitate ministri pendet; contra olim supernaturalis fides fuit rarior. 2º. Baptismi gratia longe uberior est, illico jus conferens ingrediendi cælum statim, si quem mori post baptismum contingat. 3º. Demum multi etiam parvuli exspirare poterant, ante applicatum circumcissionis ritum, qui, ex præscripto legis, octavo a partu die debebat impendi parvulis, sicut nunc ante baptismum, qui tamen eo simul privilegio gaudet, ut statim a partu conferri possit. Sed et in lege naturæ nullum obiisse parvulum antequam ejus legis applicaretur remedium, credibile non est.

89. *Dices 3º.* Infans in utero matris per hujus salvatur martyrium; ergo et per hujus fidem salvari poterit. Deinde si peccatum alienum Adæ noceat infantibus ad horum damnationem, cur non et aliena fides, puta patris, iis prosit ad salutem?

Ad 1ºm. R. N. A. Sed salvatur per martyrium proprium.

Ad 2ºm. R. Peccatum non est infantibus alienum atque extrinsecum, sed cuilibet proprium, cujusvis nostrum voluntate in Adamo, humani generis capite, inclusa, in quo proin peccante peccaverunt omnes. At fides parentis infantibus in ordine ad justificationem non est propria, sed penitus extrinseca; nec ullo modo in rebus, quæ ordinis supernaturalis sunt, pater est

caput familiæ, vel filii. Cur vero Adamus sic fuerit caput humani generis; non vero pater in ordine sive ad peccatum sive ad gratiam sit caput morale filii, ratio tota voluntas divina est, nobis declarata per Scripturam sacram et Ecclesiam.

90. *Dices 4º.* Durum est dicere, omnes illos parvulos sine baptismo decedentes æternum damnari; ergo potius amplectenda est sententia contraria, utpote quæ magis clementiam Dei commendat.

R. Parvuli tales non damnantur injuste, utpote habentes culpam originalem; nec propterea præcise vero similis habenda sententia, quod commendare videatur divinam clementiam; alias argumento eodem contendere Calvinista posset, infantes salvari, quia a parentibus fidelibus nati. Nimirum sicut non est commendanda pietas, quæ non est secundum scientiam; ita nec doctrina quæ non est secundum Scripturas sacras, et Traditionem. Cæterum cum damnatio alias communiter geminam pœnam importare soleat, 1º. *pœnam damni*, hoc est, privationem visionis beatificæ, 2º. *pœnam sensus*; controvertunt Doctores etiamnum, qualis futura sit parvulorum sine baptismo decedentium damnatio? quisve eorum post hanc vitam status? Pro quo

Observe: In hoc omnes (uti ex modo dictis debent) concordare esse; parvulos sine baptismo decedentes ad visionem beatificam non admitti, sed excludi a cœlesti gloria, lege a Christo lata: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum cœlorum.* Joan. 3. Quæ lex duas solum exceptiones patitur, quas ipse Legislator divinus fecit; baptismum flaminis et sanguinis; tertiam vero nec Scriptura novit, nec Traditio. Quoad reliquum vero horum parvulorum statum, opinionibus scinduntur et sententiis.

1º. Alii infantibus sine baptismo decedentibus beatitudinem aliquam naturalem, ut PIGHIUS, CATHARINUS apud BELLARMINUM t. 4. l. 6. cap. 2. quibus accessit CARDINALIS SFONDRATUS L. cui titulus: *Nodus prædestinationis dissolutus* part. 1. §. 1. num. 13. dicens: *parvulos, qui sine baptismo decedunt, cœlesti quidem regno, quasi paternæ culpæ reos, nec expiatis excludi; non tamen excludi naturalibus bonis; et a peccatis præservari, æternoque supplicio, quo si adolescerent puniendi essent, etc.* Contra quam sententiam graviter expostularunt quinque Galliæ præsules, datis idcirco ad INNOCENTIUM XII. anno 1697. 7. Calendas Martii litteris; quibus respondit Pontifex 6. Maii, ejusdem anni, se rem commisisse Theologorum examini, ut, quod justum esset, decernere valeret. At nullum a S. Sede, de quo constet, judicium emanavit. Quidquid sit de hac sententia, beatitudo saltem naturalis proprie sic dicta displicet plerisque Theologis cæteris, ac merito; sicut enim beatitudo supernaturalis stare nequit cum aversione habituali a Deo, ut auctore supernaturali; sic neque beatitudo naturalis cum aversione habituali a Deo, ut hic auctor naturæ est; hæc enim in libera conversione et amicabile, ac unione cum Deo ut auctore naturæ consistit: atqui ob peccatum originale parvuli a Deo, etiam ut auctore naturæ habitualiter aversi sunt; Adamus enim peccando a Deo non solum ut auctor supernaturalis est, sed quoque ut est auctor naturæ aversus fuit; siquidem omnis peccans, etiam contra Deum ut auctorem naturæ delinquit, cum lex naturalis præcipiat, parendum esse

superiori legitime præcipienti. *Subs.* sed qualis in Adamo actualis fuit aversio a Deo, talis est habitualis in infantibus nondum baptismo ablutis.

2º. Alii contra rigidiorum amplexi partem infantes ejusmodi non solum pœnæ damni, sed etiam sensus subjiciunt. Invaluit hæc opinio post Pelagii ortam hæresin, etiam variorum accessu Patrum, ut tanto amplius se opponerent nefario Pelagianorum dogmati, asserentium, nullum dari originale peccatum; proinde infantibus ad hoc delendum, vel remittendam iis aliquam pœnam, baptismum haud esse necessarium.

3º. Post sec. XII. verò postquam Magister SENTENTIARUM, S. THOMAS AC SCOTUS mitiorem propugnarunt sententiam, infantes sine baptismo defunctos, etsi pœnam damni sustineant, altera tamen sensus immunes esse, hæc ferme ubique in scholis primatum tenuit. Hanc, ne actum agamus, propugnatam vide Tr. de Peccat.

CAPUT III.

DE BAPTISMI MINISTRO, SUBJECTO, EFFECTIBUS.

Multiplicem contra errorem hic disputatio superest. Baptismi solemniter conferendi ministerium feminis etiam proprium fecisse Marcionitas, Pepuzianos, Collyridianos, S. EPIPHAN. refert hær. 42. (opp. t. 1. p. 305. B.), 49. (ibid. p. 418. C.) et 79. (ibid. p. 1038. B.), notatque TERTULL. L. de Bapt. cap. 17. Quam mulierum arrogantiam repressit CONC. CARTHAG. IV. Can. 100. Nec in necessitate baptizare debere laicos contendit CALVIN. L. 4. Institut. cap. 15. §. 20. Sed et antiquiores quosdam Patres, qui rebaptizantes dicti, eodem habuisse loco collatum a laico baptismum, quo datum ab hæretico, S. BASIL. refert epist. Canon. ad Amphilocho. can. 1. Pædo-Baptismum, sive illum parvulorum, ut Waldenses et Cathari olim, Anabaptistæ persequuntur. Quoad baptismi effectum quoque quædam est heterodoxos inter et Catholicos dissensio. De his igitur singulis, aliisque inter Theologos orthodoxos controversis nunc agendum est.

ARTICULUS I.

QUIS SIT MINISTER BAPTISMI?

91. *Præmitto.* Baptismi administratio una est solemnitas et publica, olim quidem certis affixa temporibus Paschatis et Pentecostes; altera privata, quæ ad exigentiam necessitatis fieri quovis tempore et loco sine ceremoniis ecclesiasticis potest. Unde duplex baptismi minister est: unus *solemnitatis*, qui baptismum cum præscriptis in Ecclesia ceremoniis confert et ritibus; alter *necessitatis*, qui illum prætermittis ceremoniis in necessitate administrat. Minister solemnitatis rursus duplex est: *ordinarius*, qui est ex officio, sive